

Joeström

Arkeologisk utredning

*Tärna socken
Lappland*

Britta Wennstedt Edvinger

RAPPORT FRÅN ARKEOLOGICENTRUM 2016:04

Arkeologisk utredning inom

Joeström 1:14>1

Tärna socken, Lappland,
Storumans kommun
Västerbottens län

Britta Wennstedt Edvinger

Länsstyrelsens dnr: 431-2029-2016
Beslutsdatum: 2016-05-27
Arkeologacentrums projektnr: P2016-019-AC Joeström
Län: Västerbotten
Landskap: Lappland
Kommun: Storuman
Socken: Tärna
Fastighet: Joeström 1:14>1
Ek. kartblad: 2fF 8c
Fast. kartblad: 72E 9j SÖ

Interimistiskt ID-nummer: AC1901-AC1906
RAÅ-nummer: -

Rapport från Arkeologikum 2016:04
www.arkeologikum.se
info@arkeologikum.se

Arkeologisk utredning inom Joeström 1:14>1, del av, Tärna socken, Lappland, Storumans kommun, Västerbottens län

Britta Wennstedt Edvinger

© år 2016, Arkeologikum i Skandinavien AB, Östersund, Mårten Dahlfors, Västerskog, Finland, och länsstyrelsen i Västerbottens län, Umeå.

Kartutsnitt ur GSD-terrängkartan (CC BY Lantmäteriet, Gävle) och ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet, Gävle. Medgivande I 2012/0167.

Omslagsbild: Färdvägen AC1901 mot SV. Foto: AC2016-019-AC-1355 (beskuret).
Fotograf: Britta Wennstedt Edvinger, 2016-06-10.

ISSN 1654-7896

Innehåll

Innehåll.....	v
Sammanfattning.....	vi
Bakgrund och syfte	1
Områdesbeskrivning.....	1
Utredningsområde.....	1
Natur och topografi.....	1
Tidigare undersökningar.....	3
Fornlämningsmiljö.....	3
Genomförande	6
Metod och avvikelser från undersökningsplan	6
Dokumentation och arkivmaterial.....	7
Tillvarataget material.....	7
Bedömningsgrund	7
Resultat.....	8
Åtgärdsförslag.....	12
Referenser	13
Bilaga 1. Administrativa och tekniska uppgifter	15
Bilaga 2. Fotolista	17
Bilaga 3. Objekttabell	19
Bilaga 4. Påsiktsbilder.....	21

Sammanfattning

Arkeologikum AB har efter länsstyrelsens beslut 2016-05-27 genomfört en arkeologisk utredning i området för en detaljplan i Joeström, Storumans kommun, Västerbottens län. Utredningsområdet är knappt sex hektar och återfinns i den branta sydslutningen norr om och ovanför byn och sjön Nedre Jovattnet.

Utredningen genomfördes 2016-06-10 och omfattade byråinventering, fältinventering, metallsökning och provgrovsgrävning. Före utredning fanns inga kända kulturhistoriska lämningar i utredningsområdet. Närmaste registrerade lämningar återfinns på mer än en kilometers avstånd och utgörs av lämningar efter traditionell, intensiv renskötsel.

Utredningen resulterade i fynd av sex kulturhistoriska lämningar, en färdväg (vägbank), en brunn (brunn/kalkälla), en kalkälla (brunn/kalkälla) och tre röjningsrösen. Ingen av de registrerade lämningarna utgör *fornlämning* med högre skyddsvärde, utan har tillskrivits den antikvariska bedömningen *övrig kulturhistorisk lämning* baserat på antagen tillkomsttid och Riksantikvarieämbetets rekommendationer. Ingen fornlämning berörs av planerad byggnation.

Här föreslås på grund av antikvarisk bedömning (övrig kulturhistorisk lämning) och obetydligt vetenskapligt värde inga ytterligare antikvariska åtgärder. Skyddsåtgärder kan vara motiverade avseende kalkällan AC1906, som besitter både kultur- och naturvärde. Sannolikt har den sinat eller sinar snart. Länsstyrelsen fattar vid behov beslut om ytterligare antikvariska åtgärder enligt kulturmiljölagen.

Bakgrund och syfte

Inför en ny detaljplan inom en del av fastigheten Joeström 1:14>1 i Storums kommun har länsstyrelsen i Västerbotten 2016-05-27 beslutat om arkeologisk utredning enligt kulturmiljölagen (KML) (SFS 1988:950) 2 kap. 11 § (dnr 431-2029-2016). Detaljplanen avser elva tomter för fritidshus. Beställaren är en privatperson.

Utredningen ska kunna läggas till grund för företagarens planering och för länsstyrelsens fortsatta handläggning av ärendet. Resultaten ska visa om fornlämning berörs av arbetsföretaget. Den vägledande frågeställningen är om fornlämning berörs av arbetsföretaget, vilken eller vilka lämningstyper är det i så fall fråga om, och hur är de beskaffade till morfologi och belägenhet.

Utredningen utfördes av Arkeologikum AB i början av juni år 2016.

Områdesbeskrivning

Utredningsområde

Utredningsområdet återfinns vid Joeströms gamla skola inne i Joeström, på norra sidan av Nedre Jovattnet, vars yta är 456 meter över havet.

Utredningsområdets area är enligt länsstyrelsens beslut fem hektar. På plats visade sig fastighetsgränserna i terrängen inte överensstämja med fastighetskartans redovisning av den aktuella fastighetens utsträckning. Därför har ett större område utretts, nämligen mellan rågången mot Joeström 1:15>1 i väster och sträckan för fastighetskartans avgränsning av fastigheten mot Joeström 1:16>1 i öster. Det utredda området är 5,963 hektar. Det ligger i sin helhet inom fastighetskartans kartblad 72E 9j SÖ. Kartbladstillhörighet enligt den äldre ekonomiska kartan är 24F 8c. Någon ekonomisk karta är emellertid inte utgiven här.

Natur och topografi

Utredningsområdet ligger i i fjällbjörkskog med inslag av planterad gran i sydsluttande sedimentmark. Topografin är mycket brant i utredningsområdets nordöstra del, men planar ut till en mindre kraftig sluttning i sydväst. Höjden över havet är 470 till 495 meter.

Markslaget är skogsmark, men den södra, flackare delen har använts för åkerbruk. Åkermarken har växt igen med ung björkskog. Den södra delen av utredningsområdet övertäckas av en kraftledningsgata (VNV-ÖSÖ).

Figur 1. Utredningsområdet (inringat) återfinns i byn Joeström i västra delen av Storumans kommun, Västerbottens län och inom Tärna socken, Lappland. Skala 1:400 000.

Tidigare undersökningar

Tärna socken är till ytan 4 175 kvadratkilometer och utgör landets tionde största socken, enligt den äldre administrativa indelningen. Socknens västliga delar inventerades översiktligt på fornminnen av Riksantikvarieämbetet (RAÄ) under 1970-talet i samband med utgivningen av topografiska kartan. Utredningsområdets sockendel inventerades först år 1982, och då för ekonomiska kartan. RAÄ:s fortsatta inventeringsinsatser i fjällområdet kom att ske i samarbete med de berörda läns museerna i form av den fjällinventering som ägde rum i slutet av 1990-talet och tidigt under 2000-talet (Klang et al. 1999, Klang & Stångberg 2000). I Tärna socken var år 1999 den sista fjällinventeringssäsongen (FMIS 2016-06-28).

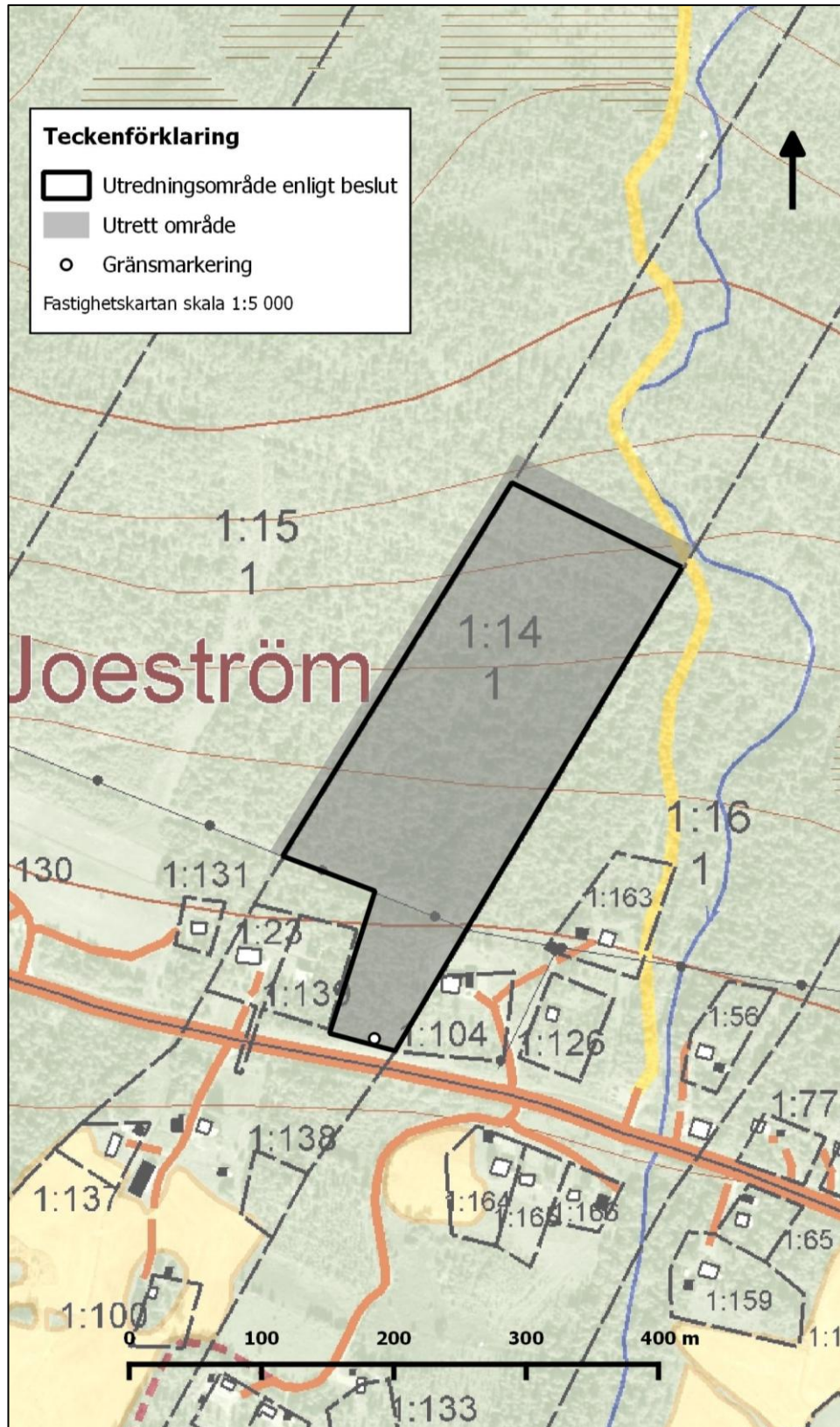
Annan arkeologisk verksamhet har skett i Tärna socken, bland annat inom ramen för läns museets projekt *Arkeologiska undersökningar vid reglerade sjöar och vattendrag i Västerbottens län* (Andersson 2015). Ytterligare såväl brett upplagda som tematiska inventeringar av allmän kulturhistoria och av kulturvården har ägt rum med såväl Nordiska museet och Statens historiska museum som Västerbottens museum som huvudman. Delar av det insamlade materialet har nått RAÄ:s digitala fornminnesregister FMIS i form av registrerade kulturhistoriska lämningar i socknen. Inget av dessa fältinventeringsprojekt har berört det nu aktuella utredningsområdet.

Konventionell uppdragsarkeologi med föregående beslut enligt KML har haft obetydlig omfattning i utredningsområdets relativa närhet. Inne i utredningsområdet eller i Joeströms by har inga tidigare arkeologiska utredningar eller undersökningar genomförts, och inte heller i det omedelbara närområdet (FMIS, *Spår från 10 000 år*, VITALIS 2016-06-28). Tidigare var vattenkraftsutbyggnaden den främsta bakomliggande orsaken till antikvarisk verksamhet i socknen. Numera förefaller detaljplaner ha tagit över den rollen.

Fornlämningssmiljö

I utredningsområdets närhet finns ett litet antal kulturhistoriska lämningar registrerade vid RAÄ:s fornminnesinventering år 1982. På 1,3 till 1,4 kilometers avstånd mot VNV återfinns en *renvall* (Tärna 254:1) och sex *husgrunder*, sannolikt felaktig lämningstyp för sex kåtatomter (Tärna 228:1-4 och Tärna 229:1-2).

Man kan räkna med att fornlämningssmiljön i utredningsområdets närhet inte är uttömmande beskriven i och med detta. Efter registreringstillfället år 1982 har exempelvis intresset för nyare tiders kulturhistoriska lämningar ökat, och lämningar som inte var aktuella för registrering år 1982 på grund av sen tillkomsttid eller ringa vetenskapligt värde registreras i dag regelmässigt vid arkeologiska utredningar.

Figur 2. Utredningsområdet i Joeström, Storumans kommun, Västerbottens län. Skala 1:5 000.

Tabell 1. Utredningsområdets närmaste kända kulturhistoriska lämningar (FMIS 2016-06-28). Husgrunderna saknar f.n. beskrivningar i RAÄ:s FMIS.

ID-nr	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning	Anm.
Tärna 228:1	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Kåatomt?
Tärna 228:2	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Kåatomt?
Tärna 228:3	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Kåatomt?
Tärna 228:4	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Kåatomt?
Tärna 229:1	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Kåatomt?
Tärna 229:2	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Kåatomt?
Tärna 254:1	Renvall	Övrig kulturhistorisk lämning	

Figur 3. Utredningsområdets nordöstra del karakteriseras av en brant sluttning med avsatser. Vy mot Ö. Foto AC2016-019-AC-1363.

Figur 4. Utredningsområdets sydvästra del utgörs av flackare f.d. åkermark. Vy mot N. Foto AC2016-019-AC-1362.

Genomförande

Metod och avvikelser från undersökningsplan

Uppdraget har genomförts med obetydliga avvikelser från undersökningsplan till länsstyrelsen 2016-05-06. Avvikelserna utgörs av utredningsområdets storlek och inmätningssmetod.

Utredningsområdets storlek överträffar det beslutade med nästan en hektar på grund av diskrepans mellan gränsmärken i fält och fastighetskartans geometri. Syftet är att säkerställa att hela utredningsområdet även med korrigerad utbredning är fältinventerat. Inmätning har skett med handhållen gps-mottagare med något lägre noggrannhet än planerat. Anledningen är att inga fornlämningar, fornfynd eller annat som motiverar högre noggrannhet på grund av ytterligare antikvariska åtgärder föreligger i utredningsområdet.

Utredningen är utförd med en kombination av metoder. Inledningsvis skedde byråmässig genomgång av bland annat registrerade kulturhistoriska lämningar i RAA:s FMIS, fynd och fyndsamlingar i Statens historiska museums databas (SHM), allmänt kartmaterial och historiska kartor i lantmäteriets karttjänst, berggrunds- och jordartsdata i SGU:s karttjänst samt

rapporter över tidigare undersökningar i närområdet i biblioteksdatabaser och liknande.

Fältarbetet omfattade fältinventering (okulär besiktning), provgropsgrävning för hand och metallsökning, och ägde rum 2016-06-10 i början av växtsäsongen. Väderleksförhållandena var mycket goda.

Fältinventeringen har skett med den metodik RAÄ utvecklat för fornminnesinventering för ekonomiska kartan och omfattade alla relevanta lämningstyper, såväl med som utan synlig begränsning ovan jord.

Metallsökningen inriktades på fynd av en ettörings storlek och större, och genomfördes i anslutning till nyfyndet AC1906, en modifierad kallkälla. Den avsökt arean var cirka 100 kvadratmeter (10x10 meter). Inga fynd framkom.

Provgropsgrävningen genomfördes i gynnsamma terränglägen, framför allt på avsatser i den brantare delen av utredningsområdet. Markförhållandena i den sydvästra, låglänta delen var alltför fuktiga och sedimenten alltför finkorniga för att räknas som gynnsamma. Ett tjugotal gropar grävdes för hand med spade, 0,25x0,25 meter i plan och vanligen 0,2 meter djupa. Inga indikationer på fornlämning framkom.

Dokumentation och arkivmaterial

Inmätning har skett med handhållen gps-mottagare i det nationella referenssystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten är ± 10 meter.

Skriftliga beskrivningar har upprättats över arbetsgång och miljö. Påträffade lämningar har beskrivits i objekttabell (bilaga 3) enligt RAÄ:s anvisningar för FMIS (*Lista med lämningstyper* 2014, Olsson 2008a, 2008b). Fotografering skedde digitalt (bilaga 2 och 4).

Arkivmaterial i form av fotografier och bearbetade mätdata förvaras i ATA, Antikvarisk-topografiska arkivet i Stockholm, respektive i RAÄ:s FMIS samt vid Arkeologikum. Mätdata har kasserats.

Tillvarataget material

Inga fynd har tagits tillvara under denna utredning.

Bedömningsgrund

Antikvariska bedömningar i denna rapport är baserade på RAÄ:s anvisningar i vägledning och lämningstyplista (*RAÄ Vägledning* 2014, *RAÄ Lämningstyplista* 2014).

Resultat

I utredningsområdet finns inga fornlämningar, men sex kulturhistoriska lämningar med lägre skyddsvärde har registrerats under denna utredning (tabell 2). Dessa utgörs av en färdväg, tre röjningsrösen en brunn (brunn/kalkkälla) och en kalkkälla (brunn/kalkkälla). Resultaten redovisas på karta i figur 6 samt med beskrivning i bilaga 3.

Färdvägen (AC1901) utgörs av en smal vägbank som sträcker sig i rågången mellan fastigheterna Joeström 1:15>1 och Joeström 1:14>1 för att längre upp i sluttningen snedda mot nordost, mot en bäck och en på allmän karta redovisad stig vid utredningsområdets nordöstra hörn.

Det nordligaste röjningsröset (AC1902) ligger vid färdvägen och rågången mellan fastigheten Joeström 1:15>1 och utredningsområdet. Röjningsröset är obetydligt och torde ha sin bakgrund i röjning för färdvägen (AC1901). Terrängläget gör det inte troligt att stensamlingen skulle ha haft någon annan funktion. De två sydligare röjningsrösen (AC1904 och AC1905) hör samman med odling och ligger direkt på eller helt nära tidigare åkerytor.

Brunnen (AC1903) är en sentida efterföljare till kalkkällan (AC1906) längre upp i sluttningen. Den är inte i strikt mening övergiven, och består av sentida formelement (figur 5). Att den varit i bruk en längre tid avslöjas emellertid av två utjänta brunnslock som kvarligger i närheten.

Kalkkällan (AC1906) (figur 7) är den potentiellt intressantaste av de aktuella lämningstyperna genom sin ställning i traditionell samisk kosmologi och religion. Vissa kalkkällor ansågs i äldre tid bebos av viktiga skyddsandar, och än i dag kan man bland exempelvis renskötare finna exempel på kulturella restriktioner för beteende vid kalkkällor, även om de bakomliggande orsakerna inte är generellt kända av renskötarna själva. Sedvänjan har levt kvar men kunskapen om den religiösa bakgrunden har gått förlorad.

Tabell 2. Resultat av arkeologisk utredning inom Joeström 1:14>1, del av. Jfr bilaga 3.

ID-nr	Lämningstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning
AC1901	Färdväg	Vägbank	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1902	Röjningsröse	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1903	Brunn/kalkkälla	Brunn	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1904	Röjningsröse	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1905	Röjningsröse	Röjningsröse	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1906	Brunn/kalkkälla	Kalkkälla	Övrig kulturhistorisk lämning

Andemakterna i den traditionella, animistiska samiska religionen var mottagare av offergåvor vid kritiska tillfällen under livsrytmen eller vid sjukdom, och varje kalkälla i det samiska området med kraftigare flöde är därför att betrakta som en möjlig offerplats eller hälsokälla. Flödet kan växla över tid.

De samiska offergåvorna kunde vara av metall eller av mera förgängliga material. Johan Turi berättade om levande kalkällor, sådana som inte frös på vintern, i sitt epos *Muitalus sámii birra* (En bok om samernas liv) (1917:156 f.):

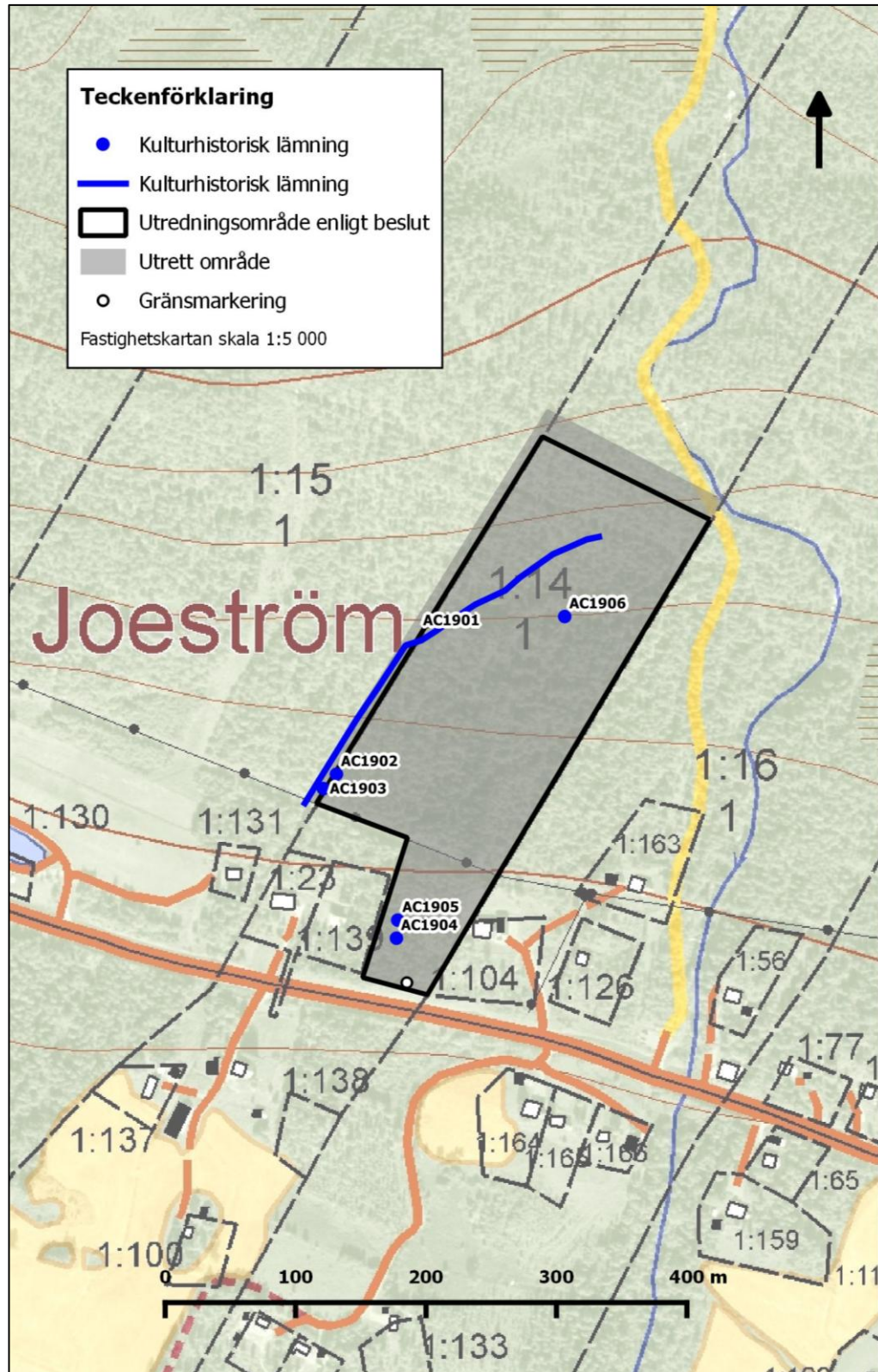
Den kokar, och det finns naken-grodor i den. Och i sådana källor är det starka halder ['skyddsandar']. Och dem tillbe också lapparna. I en sådan källa finns det läkedom för den som förstår sig på det, och man behöver inte annat än tvätta sig i den och betala litet av något slag. Men om man retar en sådan källa, så är den mycket svår på att skrämman en eller göra en sjuk. Och ur en sådan källa bör man aldrig dricka vatten och inte använda den till annat än läkedom; halderna blir vreda, om den brukas till annat än läkedom. (Turi 1917:156 f.)

Vid den aktuella kalkällan har metallfynd eftersökts med metalldetektor i ett ca 100 kvadratmeter stort område men inte påträffats.

Kåatomter eller visten är i normalfallet inte att förvänta helt nära en kraftigt flödande kalkälla, på grund av den respekt eller till och med vördnad kalkällans andemakter enligt ovanstående citat åtnjöt. Den aktuella kalkällan AC1906 saknar associerade metallfynd och förefaller i dag nära nog ha sinat. Styrkan i dess tidigare flöde är okänd, men har säkert varit starkare än i dag, av utflödets längd och bredd att döma.

Figur 5. AC1903 Brunn i bruk, med t.h. två äldre brunnslock. Utredningsområdets sydvästra del. Vy mot ÖSÖ. Foto AC2016-019-AC-1357.

Figur 6. Resultat av arkeologisk utredning. Kulturhistoriska lämningar i utredningsområdet i Joeström, Tärna socken, Lappland. Skala 1:5 000.

Figur 7. AC1906 Kalkkälla i utredningsområdets norra del. Vy mot SSÖ. En emaljerad hink kvarliggert.v. om källan. Foto AC2016-019-AC-1367.

Figur 8. AC1901 Färdväg (vägbank). Vy mot SV. Foto AC2016-019-AC-1355.

Figur 9. AC1905 Röjningsröse i utredningsområdets södra del. Vy mot SV. Foto AC2016-019-AC-1361.

Åtgärdsförslag

Inga fornlämningar har framkommit under denna arkeologiska utredning. De övriga kulturhistoriska lämningarna är av obetydligt antikvariskt intresse och har översiktligt dokumenterats inom ramen för utredningen. Motiv för särskilda skyddsåtgärder anses inte föreligga. Om någon av lämningarna ska utpekas som bevarandevärd är det i så fall kalkkällan AC1906, som samtidigt utgör ett kultur- och naturvärde i utredningsområdet, även om flödet i dag är svagt.

Då inga fornlämningar framkommit i utredningsområdet föreslås här inga ytterligare antikvariska åtgärder med anledning av den nya detaljplanen. Länsstyrelsen fattar vid annan mening beslut om sådana åtgärder.

Referenser

Publikationer och rapporter

- Andersson, Berit, 2015. *Sammanställning av projektet Arkeologiska undersökningar vid reglerade sjöar och vattendrag*. (Västerbottens museum, Uppdragsverksamheten. Dnr 307/15.) Umeå.
- Jensen, Ronnie, 1997. *Fornminnesinventeringen – nuläge och kompletteringsbehov: en riksöversikt*. (Riksantikvarieämbetet.) Stockholm.
- Klang, Lennart, Sanell, Charlotta, & Stångberg, Andreas, 1999. *1998 års fornminnesinventering i Västerbottens län Sorsele, Storumans och Vilhelmina kommuner*. (Rapport 1999:2, Riksantikvarieämbetet, Fornminnesinventeringen och Västerbottens museum.) Stockholm/Umeå.
- Klang, Lennart & Stångberg, Andreas, 2000. *1999 års fornminnesinventering i Västerbottens län, Sorsele, Storumans och Vilhelmina kommuner*. (Rapport 2000:4, Riksantikvarieämbetet, Fornminnesinventeringen, och Västerbottens museum.) Stockholm/Umeå.
- Manker, Ernst, 1957. *Lapparnas heliga ställen*. (Acta Lapponica 13.) Uppsala.
- Olsson, Anna-Lena (red.), 2008a. *Handledning för inventering och dokumentation av forn- och kulturlämningar för FMIS*. Del 1: *Fälthandledning version 1.0*. (Riksantikvarieämbetet.) Stockholm.
- Olsson, Anna-Lena (red.), 2008b. *Handledning för inventering och dokumentation av forn- och kulturlämningar för FMIS*. Del 2: *Exempelsamling version 1.0*. (Riksantikvarieämbetet.) Stockholm.
- RAÄ *Lämningstyplista 2014 – Lista med lämningstyper och rekommenderad antikvarisk bedömning*, (version 4.1.), 2014. (Riksantikvarieämbetet.) Stockholm.
- RAÄ *Vägledning 2014 – Vägledning från Riksantikvarieämbetet: Fornlämningsbegreppet och fornlämningsförklaring. För tillämpning av 2 kap. 1 och 1a §§ kulturmiljölagen*. (Riksantikvarieämbetet.) Stockholm.
- Turi, Johan, 1917 [1987]. *En bok om samernas liv*. Umeå [Uppsala].

Allmänna kartor och specialkartor

- Berggrundskarta. 2016. SGU – se Webbreferenser nedan.
- Fastighetskartan. 2016. SeSverige. Metria. Gävle. www.metria.se/ 2016-05-02.
- GSD-Vagkartan_vektor/Vasterbotten/Sweref_99_TM/shape/download-opendata.lantmateriet.se, 2016-06-02.

Historiska kartor

RAK – Rikets allmänna kartverks arkiv
Generalstabskarta

Bladnamn	Tärna
Årtal	1897
Rak-id	J242-32-1

Webbreferenser

FMIS – Riksantikvarieämbetets fornminnesinformationssystem.

www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html, 2016-06-02—2016-06-28.

LMA – Lantmäterimyndigheternas arkiv. Lantmäteriets historiska karttjänst.

www.lantmateriet.se, 2016-05-02—2016-06-28.

LSA – Lantmäteristyrelsens arkiv. Lantmäteriets historiska karttjänst.

www.lantmateriet.se, 2016-06-02—2016-06-28.

RAK – Rikets allmänna kartverks arkiv. Lantmäteriets historiska karttjänst.

www.lantmateriet.se, 2016-06-02—2016-06-28.

SGU – Sveriges geologiska undersöknings karttjänst. www.sgu.se, 2016-06-02.

SHM – Statens historiska museums översiktsdatabas. www.historiska.se, 2016-06-02.

Spår från 10 000 år – <http://sparfran10000ar.se/sv/index.html>, 2016-06-02.

VITALIS – Vitterhetsakademins biblioteksdata. vitalis.raa.se, 2016-06-02.

Bilaga 1. Administrativa och tekniska uppgifter

Uppdrag

Arkeologisk utredning inom fastigheten Joeström 1:14>1, Storumans kommun, Västerbottens län

Diarie- och projektnummer

Länsstyrelsens dnr 431-2029-2016, beslutsdatum 2016-05-27
Arkeologikum projektnr P2016-019-AC Joeström
FMIS refnr (637) 708

Beställare

Mårten Dahlfors, Nya Borgåvägen 480, SF-01120 Västerskog, Finland

Utförare

Arkeologikum i Skandinavien AB, Storgatan 35 B, 831 30 Östersund
Projektpersonal: Britta Wennstedt Edvinger, Kjell Edvinger

Projekttid

Fältarbete 2016-06-10, <1 dv

Belägenhet

Län: Västerbotten
Landskap: Lappland
Kommun: Storuman
Socken: Tärna
Fastighet: Joeström 1:14>1
Fast. kartblad: 72E 9j SÖ
Ek. kartblad: 24F 8c

Utredningsområde

Area: 5,963 hektar
Löpmeter sökschakt: 0 m
SV-koordinat: N 7291630, E 499555

Kartreferens

SWEREF 99 TM, RH 2000

Kartering

Programvara: QGIS 2.8

Fynd

Inga fynd har tagits tillvara.

Arkivmaterial

Mätdata har kasserats. Bearbetade mätdata förvaras i FMIS.

Fotografier

Digitala fotografier (bilaga 2) är samtliga återgivna i denna rapport (bilaga 4) och förvaras vid ATA, Antikvarisk-topografiska arkivet, Stockholm.

Bilaga 2. Fotolista

ID	Bild-nr	Motiv	Riktn mot	Fotograf	Datum
AC2016-019-AC	1355	AC1901 Färdväg	SV	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1356	AC1902 Röjningsröse	Ö	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1357	AC1903 Brunn/kalkälla (brunn)	ÖSÖ	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1358	Äldre kraftledningsstolphål i befintlig kraftledningsgata	SV	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1359	Sedimentmark i skärning strax S om utredningsområdet	N	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1360	AC1904 Röjningsröse	SSV	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1361	AC1905 Röjningsröse	SV	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1362	Lerig f.d. åker i utredningsområdets S del, Kjell Edvinger	N	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1363	Avsats i kraftig sluttning i utredningsområdets N del	Ö	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
	1364	Utgår			
	1365	Utgår			
AC2016-019-AC	1366	Ung björkskog i utredningsområdets N del	V	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10
AC2016-019-AC	1367	AC1906 Brunn/kalkälla (kalkälla)	SSÖ	Britta Wennstedt Edvinger	2016-06-10

Bilaga 3. Objekttabell

ID-nr	Lämningstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning
AC1901	Färdväg	Vägbank, minst 315 m l (NNÖ-SSV), 1,2 m br och 0,2-0,5 m h. Ställvis uppbyggd av stenar, 0,2-0,4 m st. Fortsätter mot landsväg eller tomtmark i SSV. Terräng: Kraftigt SSV-sluttande sedimentmark. Skogsmark (fjällbjörkskog med inslag av gran). 2016-06-10 BWE	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1902	Röjningsröse	Röjningsröse, närmast runt, 3 m diam och 0,2 m h, av 0,2-0,45 m st stenar, delvis övermossade. Beväxt med örter. Oklart syfte. Eventuellt från röjning av stig. Terräng: SSV-sluttande sedimentmark. Skogsmark (fjällbjörkskog med inslag av gran). 2016-06-10 BWE	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1903	Brunn/kalkkälla	Brunn, rund, 1 m diam och 0,15 m h, bestående av i ytan en cementring täckt av ett brunnslöck, runt, 1 m diam, av bräder, 0,12 m br. SÖ och SSV om brunnen är två äldre brunnslöck, det i SÖ av masonit och bräder, det i SSV av tjärpapp och bräder. Vattenförsörjning till Joeströms gamla skola. Jfr närbelägen kalkkälla AC1906. Terräng: SSV-sluttande sedimentmark. Skogsmark (fjällbjörkskog med inslag av gran). 2016-06-10 BWE	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1904	Röjningsröse	Röjningsröse, oregelbundet, 4 m diam och 0,4 m h, av 0,3-0,7 m st stenar. Delvis övermossat. Beväxt med bräken. Terräng: SSV-sluttande sedimentmark. Blandskogsbeväxt f.d. åkermark. 2016-06-10 BWE	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1905	Röjningsröse	Röjningsröse, runt, 5 m diam och 0,8 m h, av 0,2-0,4 m st stenar. Ojämn yta. Delvis övermossat. Beväxt med en björk, två ungbjörkar, lövsly, örter och bräken. Terräng: SSV-sluttande sedimentmark. Blandskogsbeväxt f.d. åkermark. 2016-06-10 BWE	Övrig kulturhistorisk lämning
AC1906	Brunn/kalkkälla	Kalkkälla, oval, 4,5x2,5 m (NNÖ-SSV) och 1 m dj. Dikad mot SSV, 4 m l (NNÖ-SSV) och 0,5 m br. Omges på långsidorna av dumphögar, 5x2,5 m (NNÖ-SSV) och 0,5-0,8 m h. Beväxt med björkar, örter och gräs. På den ÖNÖ dumphögen är en emaljerad hink. Omedelbart NNÖ om kalkkällan är en avsats med spår av hårt slitage.	Övrig kulturhistorisk lämning

		<p>Urgrävd med spade i senare tid. Svagt eller nästan helt avtaget källföde. Jfr närbelägen brunn AC1903.</p> <p>Terräng: Kraftigt SSV-sluttande sedimentmark. Skogsmark (fjällbjörkskog med inslag av gran).</p> <p>2016-06-10 BWE</p>	
--	--	---	--

Bilaga 4. Påsiktssbilder

AC2016-019-AC-1355

AC2016-019-AC-1358

AC2016-019-AC-1356

AC2016-019-AC-1359

AC2016-019-AC-1357

AC2016-019-AC-1360

AC2016-019-AC-1361

AC2016-019-AC-1366

AC2016-019-AC-1362

AC2016-019-AC-1367

AC2016-019-AC-1363

RAPPORT FRÅN ARKEOLOGICENTRUM 2016:04

